

Usein kysytyt kysymykset: yleislääketieteen erikoislääkärikoulutus/HY

Sisällysluettelo

Koulutusjaksot	2
Mitä koulutusjaksoja erikoistumiseen kuuluu?.....	2
Mitä vaatimuksia on 9 kk terveystieteiden koulutusjaksolle?.....	3
Tuleeko myös yleislääketieteen erikoistuvan hyväksyttää 9 kk tk-jakson erikseen?	3
Voiko 6 kk koejakson ja 9 kk tk-jakson tehdä samanaikaisesti?	3
Mitä vaatimuksia on eriytyvän vaiheen terveystieteiden koulutusjaksolle?	4
Voiko kaupunginsairaalaan tehdyn koulutusjakson hyväksyttää tk-koulutukseksi?	4
Mitä tarkoittaa terveystieteiden jakson monipuolisuus?	4
Voiko terveystieteiden jaksoja suorittaa alle 3 kk pätkissä?	4
Voiko koejakson suorittaa osa-aikaisena?.....	5
Onko YEK pakollinen osa yle-erikoislääkärikoulutusta?	5
Hyväksytäänkö koulutukseen opinto-oikeutta edeltäviä työskentelyjaksoja?.....	5
Voidaanko molemmat jaksot sisällyttää erikoislääkärikoulutukseen, jos toimii osa-aikaisesti terveysasemalla ja samaan aikaan osa-aikaisesti hallinnollisesti eriytettyssä sektorityössä saman työnantajan alaisuudessa? Entä miten toimitaan koejakson suhteen?.....	5
Voiko koulutusjaksoja suorittaa HUS-erva-alueen ulkopuolella?.....	6
Voiko koejakson suorittaa HUS-erva-alueen ulkopuolella?.....	6
Mitä pitää ottaa huomioon sektorityön osalta erikoistumisessa?.....	6
Voiko etätöitä tekemällä erikoistua?.....	7
Olen tehnyt koulutusjaksoja vuokralääkärinä, mitä todistuksia jaksosta toimitetaan erikoislääkärihakemuksessa?	7
Voinko suorittaa koulutusjakson työterveyshuollossa ja millä ehdoin?	8
Soveltuuko puolustusvoimilla lääkäriä työskentely palveluksi?	8
Voinko suorittaa koulutusjaksoja ulkomailla?.....	8
Haluaisin suorittaa koulutusjakson toimipaikassa, joka ei löydy yliopistojen koulutuspaikkarekisteristä. Miten menettelen?.....	8
Olen aiemmin työskennellyt toimipaikassa, jolla ei ole yliopiston koulutusoikeuksia. Voinko sisällyttää jaksoa koulutukseeni?	9
Mihin osioon tutkimusta hyväksytään ja miten paljon?.....	9
Milloin tarvitsen koulutusjaksosta koulutustodistuksen?.....	9
Opinto-opas, teoriakoulutukset.....	10

Mistä löydän opinto-oppaan ja minkä vuoden opinto-opasta minun tulisi noudattaa?.....	10
Opinto-oppaassa mainitaan, että teoriakoulutuksesta 40 t tulee olla HUS/HY yleislääketieteen yksikön järjestämää koulutusta. Mitä nämä koulutukset ovat?	10
Voiko erikoislääkärikuulustelun suorittaa koejakson aikana?.....	10
Mitä tarkoittaa uuden asetuksen mukaiseen koulutukseen siirtyminen?.....	11
Voiko vanhentuneita (yli 10 v) koulutusjaksoja & teoriakoulutuksia sisällyttää koulutukseen?	11
Miten minun tulisi toimia, jos haluan anoa lisääaikaa koejakson suorittamiselle?.....	11
Tenttini on vanhentumassa, pitääkö minun suorittaa se uudelleen?	11
Voiko Orientaatio ohjauksen -koulutuksen laskea mukaan yliopiston järjestämään koulutukseen?	11
Teoriakoulutus, josta ei ole myönnetty tunteja, kuten esim. ulkomainen kongressi. Voidaanko sisällyttää? Entä tuntimäärä?	12
Voiko nykyään STM:n 55/2020 asetuksen mukaan hakea erikoislääkärikoulutuksen hyväksyntää jo, kun koulutusjaksoja on kertynyt 5 v?.....	12
Opintoneuvonta.....	12
Tarvitsen opintoneuvontaa. Mistä löydän apua? (kouluttaja, alueellinen koulutusylilääkäri, opintoneuvonta, koulutuslääkäri, vastuuhenkilö)	12
Kysymykseni koskee johtamisopintoja, mistä löydän infoa?.....	13
Koulutuspaikassani ohjaus ja koulutus ei toteudu opinto-oppaan minimivaatimusten mukaisesti. Mitä teen?.....	13
Työnantajani ei myönnä koulutusvapaita tarvitsemiini teoriakoulutuksiin. Mitä teen?	13

Koulutusjaksot

Mitä koulutusjaksoja erikoistumiseen kuuluu?

9 kk:n terveystieteiden koulutusjakso, joka voi sisältyä YEK-koulutukseen.

Eriytyvä terveystieteiden koulutusjakso on vähintään 27 kk (sisältäen ainakin yhden vähintään 12 kk mittaisen koulutusjakson).

Muiden erikoisalojen koulutusta tulee kerätä erikoistuvan osaamisen karttumista tukevilta keskeisiltä ja erikoislääkärikoulutuksen tavoitteiden saavuttamista tukevilta keskeisiltä aloilta vähintään 18 kk, jotka tulee suorittaa vähintään 3 erikoisalalla, kutakin vähintään 3 kk jaksoissa.

Lisäksi koulutukseen kuuluu vapaavalintainen osio 18 kk, johon voi sisällyttää enintään 6 kk työterveyshuollon koulutusta ja enintään 6 kk yleislääkärin tehtäviin valmentavaa muuta koulutusta (esim. perusterveydenhuollon tutkimusta, opetusta tai esihenkilö- ja kehittämistyötä). Tähän voi sisällyttää myös terveystieteiden koulutusta tai muiden erikoisalojen koulutusta.

Mikäli suoritat erikoistumiskoulutusta vanhemman opinto-oppaan mukaan, kannattaa tarkistaa vaatimukset opinto-oppaasta.

<https://www.laaketieteelliset.fi/amatillinen-jatkokoulutus/opinto-oppaat>

Mitä vaatimuksia on 9 kk terveystieteiden koulutusjaksolle?

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen sisältyy vähintään 9 kk terveystieteiden koulutusjakso, joka suoritetaan yliopiston hyväksymissä terveystieteissä (pitää olla voimassa oleva koulutuspaikkasopimus ja täyttää koulutuksen laatukriteerit). Jakson ajaksi erikoistuvalla nimetään yliopiston hyväksymä lähiohjaaja.

Koulutuspaikkasopimuksen mukaisesti koulutusvaiheen lääkärielle tulee nimetä henkilökohtainen ohjaaja, joka on palvelussuhteessa kuntaan /kuntayhtymään. Ohjaukselle varataan työjärjestyksessä aikaa keskimäärin 2 tuntia/vko ja toimipaikkakoulutusta järjestetään vähintään 100 tuntia vuodessa. Koulutettavalla tulee olla mahdollisuus osallistua toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen vähintään 1 päivä /kk.

9 kk terveystieteiden koulutusjakson voi sisällyttää YEK-vaiheen koulutukseen, jos se on suoritettu suorassa palvelussuhteessa kuntaan/kuntayhtymään.

Tuleeko myös yleislääketieteen erikoistuvan hyväksyttää 9 kk tk-jakson erikseen?

Kyllä, se on tarpeen kaikilla, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden 1.8.2011 jälkeen ja suorittaneet terveystieteiden koulutuksen osittain tai kokonaan tämän jälkeen.

Vaikka olisit suorittanut YEK-koulutuksen jo hyväksytysti, tulee tämä 9 kk tk-jakso hyväksyttää vielä erikseen ELSAn kautta ennen valmistumisen hakua.

Voiko 6 kk koejakson ja 9 kk tk-jakson tehdä samanaikaisesti?

Koejakso voi olla mikä tahansa terveystieteiden jakso. Vapaavalintainen, osana 9 kk-jaksoa tai eriytyvää vaihetta riippuen koejaksoa suorittavan vaiheesta. Ohjausvaatimus menee myös sen mukaisesti (9 kk jaksolla 2 t/vko tai eriytyvässä vaiheessa 4 t/kk).

Koejaksolle asetetut vaatimukset ovat kuitenkin aina samat, lasketaan koejakso sitten mihin tahansa vaiheeseen erikoistumista.

Mitä vaatimuksia on eriytyvän vaiheen terveystieteiden koulutusjaksolle?

Vaikka ei tekisi YEK-vaiheen koulutusta, kuuluu yleislääketieteeseen erikoistumiseenkin 9 kk terveystieteiden koulutusjakso, johon pätevät samat ohjeet ja määräykset kuin YEK-vaiheessa tai muiden erikoisalojen erikoistumiskoulutuksessa. Tämän lisäksi yleislääketieteeseen erikoistumiseen kuuluu vähintään 27 kk:n eriytyvä terveystieteiden koulutusjakso, jonka tulee sisältää ainakin yksi yhtäjaksoisesti vähintään 12 kk mittainen jakso.

Huom! Ennen 1.8.2020 opinto-oikeuden saaneille eriytyvän jakson vaatimus on 24 kk.

Yleislääketieteeseen erikoistuvalla tulee nimetä ainakin eriytyvälle jaksolle lähikouluttajaksi yleislääketieteeseen erikoislääkäri, jolla on yliopiston myöntämä erikoislääkärikouluttajan oikeus.

Voiko kaupunginsairaalassa tehdyn koulutusjakson hyväksyä tk-koulutukseksi?

Ei voi, ellei sairaalalla ole yleislääketieteiden koulutuspaikkoja. Useimmiten jakson voi kuitenkin sisällyttää vapaavalintaiseen osioon tai esim. geriatrian reunakoulutuksena muun erikoisalan koulutukseen.

Mitä tarkoittaa terveystieteiden koulutusjakson monipuolisuus?

9 kk terveystieteiden koulutusjakson aikana lääkäri tutustuu terveystieteiden koulutuskeskuksessa lähiohjaajan ohjauksessa monipuolisesti vähintään neljään eri toiminta-alueeseen (ajanvarausvastaanotto, päivystysvastaanotto, vuodeosasto, kotihoito, neuvolat, mielenterveys- ja päihdetyö, aikuisten terveystarkastukset, kuntoutustoiminta). Perusterveydenhuollon päivystystä ja vuodeosastotoimintaa hyväksytään koulutuspaikkavaatimusten täytyessä yhteensä korkeintaan 3 kuukautta.

Yleislääketieteiden eriytyvän vaiheen terveystieteiden koulutusjakson työnkuvan tulee olla monipuolinen sisältäen perehtymistä useampaan toiminta-alueeseen. Työn monipuolisuus kuvataan jakson koulutustodistuksessa.

Voiko terveystieteiden koulutusjaksoja suorittaa alle 3 kk pätkissä?

9 kk terveystieteiden koulutusjakson osalta lyhin yksittäisen koulutusjakson pituus on 1 kk (100 %:na työskennellessä). Mikäli on saanut erikoistumisoikeuden ennen 1.8.2020, kelpaavat myös eriytyvään vaiheeseen minimissään 1 kk koulutukselliset jaksot.

1.8.2020 jälkeen myönnettyissä opinto-oikeuksissa eriytyvän vaiheen koulutusjaksojen hyväksyty minimipituus on 3 kk. Erikoistumiskoulutuksen aikana tulee suorittaa ainakin yksi vähintään 12 kk mittainen koulutusjakso yhtäjaksoisesti samassa toimipaikassa, jotta hoidon jatkuvuus ehtii toteutua (eriytyvä vaihe).

Vuosilomat huomioidaan hyväksytyinä keskeytyksinä, palkattomat vapaapäivät puolestaan vähennetään palveluajasta. Kuitenkin 3 kk säännössä on vastuuhenkilöllä mahdollisuus käyttää harkintaa.

Voiko koejakson suorittaa osa-aikaisena?

Voi, mutta silloin koejakson pituus muuttuu osa-aikaisuuden mukaan niin, että kokonaisuus vastaa 100%:n työajalla tehtyä 6 kk jaksoa.

Onko YEK pakollinen osa yle-erikoislääkärikoulutusta?

Ei ole mutta YEK-jakso on varsin helppo suorittaa erikoistumisen ohessa sillä samat koulutusjaksot kelpaavat molempiin koulutuksiin, mikäli koulutukselle asetetut vaatimukset täyttyvät

Hyväksytäänkö koulutukseen opinto-oikeutta edeltäviä työskentelyjaksoja?

Mikäli työskentelyjakso on suoritettu koulutettavan roolissa yliopiston hyväksymässä koulutuspaikassa, voi yleislääketieteen vastuuhenkilö harkintansa mukaan hyväksyä myös ennen opinto-oikeuden myöntämistä suoritettua koulutusjakson.

Voidaanko molemmat jaksot sisällyttää erikoislääkärikoulutukseen, jos toimii osa-aikaisesti terveysasemalla ja samaan aikaan osa-aikaisesti hallinnollisesti eriytettyssä sektorityössä saman työnantajan alaisuudessa? Entä miten toimitaan koejakson suhteen?

Kahta tai useampaa samalla ajanjaksolla tehtyä koulutusjaksoa ei voi yhdistää siten, että ne muodostavat yhteensä 100 % työsuhteen. Jotta koulutusjakso voidaan hyväksyä, osa-aikaisuuden tulee olla vähintään 50 %. Koulutusjakson tulee toteutua koulutuspaikassa, jolla on yliopiston kanssa koulutussopimus.

Jos esimerkiksi yksi koulutusjakso on samalla ajanjaksolla 60 % kokopäiväisestä työstä ja jälkimmäinen 40 % kokopäiväisestä työstä, ainoastaan ensimmäinen (eli 50 % kokopäiväisestä työstä ylittävä) koulutusjakso hyväksytään.

Mikäli samanaikaiset koulutusjaksot ovat molemmat 50 % ja 50 %, voidaan molemmat koulutusjaksot hyväksyä, mikäli ne suoritetaan hallinnollisesti saman työnantajan alaisuudessa. On kuitenkin tärkeää huomioida, että kaupungin, kunnan tai kuntayhtymän avopalvelut ja esim. ennaltaehkäisevä terveydenhuolto voivat olla hallinnollisesti eri työnantajia.

Nämä ohjeet ovat opinto-oppaan pysyväämääräyksissä, eikä erikoisalan vastuuhenkilön päätöksellä ole mahdollisuutta näistä poiketa.

Poikkeus: Vanhoissa HY:n opinto-oppaissa (31.7.2020 asti) ohjeet ovat tarkemmat ja ne antavat vastuuhenkilölle hieman harkinnan varaa:

"Vastuuhenkilö voi kuitenkin harkintansa mukaan hyväksyä myös alle 50 % palvelussuhteessa olevaa erikoisan palvelua, mikäli koulutuksen laatukriteerit täyttyvät ja kyseessä on etukäteen vastuuhenkilöllä hyväksytetty toimiva koulutusjärjestely siten, että kahden osa-aikaisen palvelussuhteen yhteenlaskettu aika vastaa 100 % palvelussuhdetta. Kyseinen esitys ei muuta koulutusohjelman laatuvaatimuksia tai osaamistavoitteita, joiden tulee täyttyä. (TDKN 14.11.2017, E 3§)"

Voiko koulutusjaksoja suorittaa HUS-erva-alueen ulkopuolella?

Voi, kunhan koulutuspaikka on hyväksytty koulutuspaikaksi toisessa yliopistossa. Koulutuspaikat kannattaa tarkistaa www.laaketieteelliset.fi/amatillinen-jatkokoulutus/koulutuspaikat

Voiko koejakson suorittaa HUS-erva-alueen ulkopuolella?

Voi, kunhan koulutuspaikka on hyväksytty koulutuspaikaksi toisessa yliopistossa. HUS-erva-alueen koulutusterveyskeskusten kanssa on laadittu koulutuspaikkasopimukset, jotka takaavat koulutukseen käytettävät riittävät resurssit. Mikäli koejakson suorittaa jossain toisessa terveyskeskuksessa, on hyvä ottaa ennakkoon selvää paikan sopivuudesta tähän tarkoitukseen. www.laaketieteelliset.fi/amatillinen-jatkokoulutus/koulutuspaikat

Mitä pitää ottaa huomioon sektorityön osalta erikoistumisessa?

Sektorityö kuuluu monipuoliseen terveyskeskustyöhön. Sitä saa olla enintään 50% koulutusjakson työajasta ja sektorityö tulee suorittaa hallinnollisesti koulutusterveyskeskuksessa. Esimerkkejä sektorityöstä: äitiys- ja lasten- ja perhesuunnitteluneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, kotisairaanhoido, terveyskeskussairaala, yhteispäivystys, päihdetyö sekä hallinnolliset tai projektitehtävät.

Erillisellä sektorityöllä tarkoitetaan työskentelyä, joka suoritetaan pääasiassa suppeammalla toiminta-alueella eli sektorilla. Se voi tapahtua myös hallinnollisesti eriytettyssä yksikössä. Yleislääketieteen erityiskoulutuksen (YEK) ja erikoislääkärikoulutuksen kaikille erikoisaloille yhteisen 9 kk terveyskeskuskoulutusjakson sisällöstä enintään 3 kk voi olla erillistä sektorityötä. YEK:n vapaavalintaiseen osioon erillinen sektorityö kelpaa.

Erillistä sektorityötä voi sisällyttää erikoistumisen eriytyvään koulutusjaksoon enintään 6 kk verran. Vapaavalintaisessa osiossa sektorityön osuus on vapaa. Tällaista erillisen sektorityön jaksoa ei voi sisällyttää erikoistumisen koejaksoon; siihen kuitenkin kelpaa sektorityö osana monipuolista terveyskeskustyötä (kts edellinen kappale). https://www.laaketieteelliset.fi/site/files/amatillinen-jatkokoulutus-dokumentit/Terveyskeskuskoulutusjakso/Sektorityo%CC%88n%20ma%CC%88a%CC%88ra%CC%88_110422.pdf

Muistettava: Alle 50 % osa-aikaisuus ei kerrytä koulutusjaksoa.

Voiko etätöitä tekemällä erikoistua?

STM:n asetuksessa erikoislääkärikoulutuksesta ja yleislääketieteen erityiskoulutuksesta (56/2015, 55/2020) todetaan, että käytännön koulutus tulee suorittaa kouluttajan ohjaamana. Koulutusvaiheen lääkäreille on tärkeää turvata riittävä ja jatkuva kokeneemman lääkärin tuki. Etätö tuo potilaiden hoitoon mahdollisuuksia sekä potilaiden että lääkäreiden kannalta.

Mikäli koulutettavan työhön sisältyy etätöitä ja/tai konsultointia, ohjaajan/kouluttajan tuki siihen on varmistettava. Tämän riittävän tuen ja ohjauksen toteutumiseksi Suomen yleislääketieteen professorit ovat ohjeistaneet, että YEK-, 9 kk terveyskeskuskoulutus- ja yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen koejaksolla perinteisen vastaanottotyön (sis. sektorityöt, toimistotyöt, ohjaus/toimipaikkakoulutus) ja muun kuin perinteisen vastaanottotyön (sis. etävastaanotot) suhde olisi enintään 80 % - 20 % ja muuten yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen aikana suhde olisi enintään 60 % - 40 %. Suosituksen mukaan koulutusvaiheen lääkärin voisi omasta halustaan tehdä enintään 20 % työajastaan etänä, kunhan ohjaus ja konsultaatiomahdollisuus on huolella varmistettu.

https://www.laaketieteelliset.fi/site/files/ammatillinen-jatkokoulutus-dokumentit/Terveyskeskuskoulutusjakso/Eta%CC%88ty%C3%B6ohjeistus_terveyskeskuskoulutus.pdf

Olen tehnyt koulutusjaksoja vuokralääkärinä, mitä todistuksia jaksosta toimitetaan erikoislääkärihakemuksessa?

Vuokralääkärinä työskennellyistä koulutusjaksoista YEK- tai 9 kk terveyskeskusjakson osalta toimitetaan henkilökohtaisen ohjaajan tai koulutuspaikan vastuuhenkilön allekirjoittama koulutustodistus, josta käy ilmi jakson koulutuksellisuus.

Erikoistumisjakson hyväksyttämiseksi koulutustodistuksesta tulee käydä ilmi jakson koulutuksellisuuden ohella myös ohjauksen ja koulutuksen toteutuminen ja sisältö jakson aikana. Tämän todistuksen allekirjoittaa koulutuspaikkasopimuksen mukaisesti nimetty erikoislääkärikouluttaja.

Toimipaikalla tulee olla voimassa oleva koulutuspaikkasopimus yliopiston kanssa. Jaksosta tulee myös esittää palvelussuhdetodistus, johon on merkitty keskeytykset ja poissaolot.

Voinko suorittaa koulutusjakson työterveyshuollossa ja millä ehdoin?

Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen vapaavalintaiseen osioon voi sisällyttää enintään 6 kk työterveyshuollon koulutusta. Työterveyshuollon koulutusjaksoa ei sen sijaan voi sisällyttää muiden erikoisalojen 18 kk:n koulutukseen.

Ennen 1.8.2020 erikoislääkärioikeuden saaneilla vapaavalintaiseen osioon on voinut sisällyttää työterveyshuollon koulutusta 1-15 kk verran.

Kuitenkin: Työterveyshuolto hyväksytään osaksi muun erikoisalan koulutusta, mikäli opinto-oikeus on alkanut ennen 1.8.2015.

Työterveyshuollon koulutusjaksolla toimipaikalla tulee olla työterveyshuollon koulutuspaikkasopimus ja jakson ohjaajana tulee olla työterveyshuollon erikoislääkäri. Työterveyshuolloksi ei lasketa pelkkää toimipaikan yleislääkärin sairausvastaanottoa.

Soveltuuko puolustusvoimilla lääkärinä työskentely palveluksi?

Toimiminen varusmieslääkärinä tai siviilipalveluun sisältyvää työskentelyä päätoimisissa lääkärin tehtävissä yksikön hyväksymässä koulutuspaikassa hyväksytään osaksi koulutusta tapauskohtaisesti toimenkuvan perusteella. Varusmies- tai siviilipalvelulääkärinä toimimisella ei voi kuitenkaan korvata koulutukseen kuuluvaa pakollista 9 kuukauden terveystieteiden koulutusjaksoa.

Erikoistutkimuskoulutuksen aikana Puolustusvoimissa työskennellen ei voi suorittaa koejaksoa eikä 27 kk eriytyvää terveystieteiden koulutusjaksoa. Koulutuksen vapaavalintaiseen osioon voi sisällyttää enintään 6 kk yleislääkärin tehtäviin valmentavaa muuta koulutusta, jollaiseksi työn Puolustusvoimissa voi laskea, mikäli jakson voidaan osoittaa olleen koulutuksellinen. Tämä edellyttää henkilökohtaisen koulutussopimuksen laatimista ennen jaksoa ja jakson kouluttajan tulisi olla erikoislääkäri. Tästä on tärkeä neuvotella tarkemmin erikoisalan vastuuhenkilön kanssa jo hyvissä ajoin ennen jakson alkua.

Voinko suorittaa koulutusjaksoja ulkomailla?

Erikoisalan vastuuhenkilö voi arvionsa mukaan hyväksi lukea ulkomailla suoritettuja koulutusjaksoja opinto-oppaan vaatimusten mukaisesti. Tällöin on hyvä pyrkiä tuomaan esiin jakson koulutuksellisuus hyväksilukua hakiessa.

Haluaisin suorittaa koulutusjakson toimipaikassa, joka ei löydy yliopistojen koulutuspaikkarekisteristä. Miten menettelen?

Koulutuspaikan koulutussopimuksen tulee olla voimassa jakson aikana. Yleislääketieteen vastuuhenkilöltä voi tiedustella asiasta ennen koulutusjakson aloittamista, voidaanko jaksolle laatia edeltävästi henkilökohtainen koulutussopimus.

Olen aiemmin työskennellyt toimipaikassa, jolla ei ole yliopiston koulutusoikeuksia. Voinko sisällyttää jaksoa koulutukseeni?

Lähtökohtaisesti ei voi. Koulutuspaikan koulutussopimuksen tulee olla voimassa jakson aikana. Erikoistuvalla tehty henkilökohtainen koulutussopimus tulee tehdä yleislääketieteen vastuuhenkilön kanssa ennen koulutusjakson aloitusta. Tämä on tärkeää huomioida toimipaikkoja valitessa.

Mihin osioon tutkimusta hyväksytään ja miten paljon?

Tutkimusta voidaan hyväksyttää erikoislääkärikoulutuksen vapaavalintaiseen osioon enintään 6 kk. Lähtökohtaisesti tutkimustyön tulisi olla perusterveydenhuollon tutkimusta, jotta sen voidaan katsoa olevan yleislääkärin tehtäviin valmentavaa muuta koulutusta. Epäselvissä tilanteissa kannattaa keskustella yleislääketieteen vastuuhenkilön kanssa.

Tutkimustyön osoittaminen koulutusjaksoksi onnistuu työtodistuksella tai ohjaajan allekirjoittamalla vapaamuotoisella todistuksella esim. apurahan turvin työskennellessä. Todistuksesta tulee käydä ilmi työskentelyjakson päivämäärät ja työaika (%).

Milloin tarvitsen koulutusjaksosta koulutustodistuksen?

Koulutustodistus on hyvä laatia aina koulutusjakson päätteeksi. Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen todistushakemukseen tulee liittää koulutustodistukset 9 kk terveyskeskusjaksolta ja eriytyvän vaiheen terveyskeskusjaksoilta, 1.8.2023 jälkeen aloitetuilta koulutusjaksoilta koulutustodistus kuuluu myös muiden erikoisalojen koulutusjaksoihin.

Koulutusjakson suunnitelma -lomake ohjaa jakson koulutuksellisuutta ja sisältöä. Lomake toimii myös jakson koulutustodistuksena ja se edellytetäänkin kaikilta 1.8.2023 jälkeen aloitetuilta koulutusjaksoilta erikoisalasta riippumatta. Tämä ei siis koske pelkästään terveyskeskusjaksoja, vaan myös erikoissairaanhoidon koulutusjaksoja.

Lomake täytetään aina noin 6 kk jaksoina (1-7 kk jaksot). Mikäli koulutusjakso kestää esim. 9 kk, täytetään tältä jaksolta 2 lomaketta, ensin noin 6 kk ajalta ja toinen noin 3 kk ajalta. Kaikki jakson aikaiset koulutusjakson suunnitelmat tallennetaan ELSAan jakson liitteiksi.

https://www.laaketieteelliset.fi/site/files/ammattillinen-jatkokoulutus-dokumentit/Lomakkeet/Yhteiset%20lomakkeet/koulutusjakson%20suunnitelma_18122022_p%C3%A4iv.pdf

Ennen 1.8.2023 aloitetuilta yleislääketieteen eriytyvän vaiheen jaksoilta on edellytetty koulutustodistusta " Eriytyvän vaiheen terveyskeskusjakson koulutustodistus".

<https://blogs.helsinki.fi/yleislaaketiede/lomakkeet-opaat/yle-erik/>

Opinto-opas, teoriakoulutukset

Mistä löydän opinto-oppaan ja minkä vuoden opinto-opasta minun tulisi noudattaa?

Yliopistokohtaiset opinto-oppaat löytyvät kenties helpoimmin valtakunnallisen lääketieteellisen ammatillisen jatkokoulutuksen sivuilta (www.laaketieteelliset.fi -> Ammatillinen jatkokoulutus)

<https://www.laaketieteelliset.fi/amatillinen-jatkokoulutus/opinto-oppaat/>

Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan omat opiskelijan ohjesivut löytyvät <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/laaketieteellinen-tiedekunta>

Kunkin opinto-oppaan vaatimukset koskevat lääkäreitä, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden erikoistumiskoulutukseen ko. opinto-oppaan voimassaolon aikana. Halutessaan jatko-opiskelija saa siirtyä kesken erikoistumisen noudattamaan uusimman opinto-oppaan vaatimuksia; vanhempiin vaatimuksiin ei ole mahdollista vaihtaa.

Opinto-oppaassa mainitaan, että teoriakoulutuksesta 40 t tulee olla HUS/HY yleislääketieteen yksikön järjestämää koulutusta. Mitä nämä koulutukset ovat?

Teoriatuntien vaatimus on 120 tuntia toimipaikan ulkopuolista koulutusta erikoistumiskoulutuksen aikana. Teoriakoulutusten osalta riittää, että jokin suomalainen yliopisto on hyväksynyt erikoislääkärikoulutuksen teoriakoulutukseksi. Näistä em. 120 tunnista vähintään 40 tuntia tulee olla joko HUSin PTH-yksikön järjestämiä erikoistuvien teemakoulutuksia tai HY:n Yleislääketieteen osaston järjestämiä täydennyskoulutuksia.

Lähijohtajakoulutukseen hyödynnettyjä kursseja ei voi sisällyttää enää erikoistumisen teoriakoulutukseen. Aiempaa YEK hallinnon koulutusta tai nykymuotoista YEK:n sosiaaliturvakurssia ei myöskään lasketa erikoislääkärikoulutukseen

Voiko erikoislääkärikuulustelun suorittaa koejakson aikana?

Opinto-oppaan mukaan kuulusteluun osallistuvalla tulee olla kyseisen erikoisalan opinto-oikeus. Ei ole erikseen määriteltä, että kuulustelu tulisi suorittaa vasta lopullisen opiskeluoikeuden saamisen jälkeen, joten kuulustelun voi suorittaa myös kahden vuoden määräaikaisen opinto-oikeuden/koejakson aikana.

Mitä tarkoittaa uuden asetuksen mukaiseen koulutukseen siirtyminen?

Erikoistuminen suoritetaan sen opinto-oppaan vaatimusten mukaisesti, joka on ollut voimassa opinto-oikeuden saamisen aikaan. Erikoistujan on mahdollista halutessaan siirtyä suorittamaan erikoistuminen uusimman opinto-oppaan mukaisesti. Muiden opinto-oppaiden vaatimuksiin siirtyminen ei ole mahdollista.

Voiko vanhentuneita (yli 10 v) koulutusjaksoja & teoriakoulutuksia sisällyttää koulutukseen?

Erikoisalan vastuuhenkilö voi harkintansa mukaan hyväksyä perustelluista syistä myös vanhentuneita koulutusjaksoja ja teoriakoulutuksia. Lääketieteessä moni asia kuitenkin kehittyy ja tieto vanhentuu. Osaamisen karttumista arvioitaessa erikoistuvankin on hyvä arvioida, haluaako valmistua vanhentuneilla tiedoilla. Teoriakoulutusten vaatimus 120 tuntia 5-6 erikoistumisvuoden aikana on varsin maltillinen määrä, jonka tulisi yleisestikin täytyä hyväksymättä vanhentuneita suorituksia. Vanhentuneista suorituksista tulee esittää kirjallinen selvitys erikoislääkäritodistushakemuksen yhteydessä.

Miten minun tulisi toimia, jos haluan anoa lisääaikaa koejakson suorittamiselle?

Mikäli koejakson suorittaminen 2 vuoden kuluessa opinto-oikeuden myöntämisestä on mahdotonta, voidaan pätevistä ja perustelluista lisäaika myöntää määräajaksi, enintään kahdeksi kokonaiseksi lukukaudeksi. Pääsääntöisesti lisäaika myönnetään vain kerran.

Lisäaikaohjeus tulee tehdä koejakson aikana tai määräajaisen opinto-oikeuden voimassaolon viimeisen neljänneksen aikana. Hakemukseen tulee liittää erikoisalan vastuuhenkilön vapaamuotoinen puolto sekä suunnitelma koejakson suorittamisesta lisäajalla.

<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/erikoislaakari-ja-erikoishammaslaakarikoulutuksen-lomakkeet#paragraph-5250>

Tenttini on vanhentumassa, pitääkö minun suorittaa se uudelleen?

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun hyväksytty suoritus on voimassa 4 vuotta. Jos aikaraja umpeutuu ennen erikoislääkärikoulutuksen suorittamista loppuun, tulee kuulustelu suorittaa uudelleen hyväksytysti. Erikoisalan vastuuhenkilö voi harkintansa mukaan hyväksyä perustelluista syistä myös vanhentuneita suorituksia.

Voiko Orientaatio ohjaukseen -koulutuksen laskea mukaan yliopiston järjestämään koulutukseen?

Kyllä voi.

Teoriakoulutus, josta ei ole myönnetty tunteja, kuten esim. ulkomainen kongressi. Voidaanko sisällyttää? Entä tuntimäärä?

Mikäli koulutukselle ei ole myönnetty teoriakoulutustunteja kuten esim. ulkomaiset koulutukset, niin osallistumistodistuksen lisäksi tulee esittää koulutuksen ohjelma ja itse arvioida tuntimäärä ohjeiden mukaisesti (<https://www.helsinki.fi/fi/laaketieteellinen-tiedekunta/opiskelu-ja-opetus/ammattillinen-jatkokoulutus/erikoislaakari-ja-erikoishammaslaakarikoulutus/teoriakoulutus>) eli 1 tunti = 45 min koulutusta, taukoja tai yritysten puheenvuoroja tms ei lasketa mukaan.

Maksimituntimäärä yhdestä koulutuksesta on 15 tuntia. Esim. WONCA-kongressi kuuluu yleislääketieteen ns. ydinkoulutuksiin, joten siitä voi hyvin sisällyttää enimmäismäärän 15 tuntia.

Koulutukset arvioidaan vasta erikoislääkärihakemuksen yhteydessä.

Helsingin yliopistossa kaksipäiväinen tieteellinen kongressi on tullut mukaan vaatimukseksi valtakunnallisen opinto-oppaan mukana 1.8.2020 alkaen.

Voiko nykyään STM:n 55/2020 asetuksen mukaan hakea erikoislääkärikoulutuksen hyväksyntää jo, kun koulutusjaksoja on kertynyt 5 v?

Osaamisperustaiseen arviointiin siirtyminen edellyttää, että erikoisalalla on otettu käyttöön työssä suoriutumista koskeva osaamisen arviointi. Yleislääketieteessä koulutuksen vähimmäiskesto on toistaiseksi 6 v.

Opintoneuvonta

Tarvitsen opintoneuvontaa. Mistä löydän apua? (kouluttaja, alueellinen koulutusylilääkäri, opintoneuvonta, koulutuslääkäri, vastuuhenkilö)

Opintoneuvontaan saat yhteyden meilahti-specialist@helsinki.fi ja fyysisesti löydät Meilahden opiskelijapalvelut Biomedicum 3. kerroksesta.

<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/opiskelijaneuvonta>.

Erikoislääkärikoulutuksen opiskelijavalinnan suhteen neuvoa voi kysyä hakijapalveluista <https://www.helsinki.fi/fi/hakeminen-ja-opetus/yhteystiedot-ja-neuvonta/hakijapalvelut-ja-neuvonta>.

www.laaketieteelliset.fi -sivusto on erittäin hyödyllinen, valtakunnallinen sivusto, josta löydät paljon tietoa. Esim. erikoisalojen vastuuhenkilöiden yhteystiedot

<https://www.laaketieteelliset.fi/ammattillinen-jatkokoulutus/vastuuhenkilot>.

Toinen aivan erinomainen tiedonlähde on Helsingin yliopiston yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon osaston sekä HUSin Perusterveydenhuollon yksikön yleislääketieteen tiimin yhteinen sivusto

<https://blogs.helsinki.fi/yleislaaketiede>

Täältä löydät monen tarpeellisen tiedon ohella mm. koulutukseen tarvittavat lomakkeet.

Oman alueellisen koulutusylilääkärisi toivottavasti tunnet, tarvittaessa oman kouluttajan kanssa kannattaa tutustua koulutusylilääkäriin. Muiden HUS-erva-alueiden koulutusylilääkäreiden tiedot löydät yleislääketieteen blogs-sivustolta <https://blogs.helsinki.fi/yleislaaketiede/erikoistujille/koulutusylilaakarit/>

Mikäli et löydä yllä olevien tietolähteiden kautta etsimääsi tietoa, voit ottaa myös yhteyttä Helsingin yliopiston yleislääketieteen koulutuslääkäriin: yle-koulutuslaakarit@helsinki.fi Vastauksia kysymyksiin haetaan sitten yhdessä erikoislääkärikoulutuksesta vastaavan professorin kanssa.

Kysymyksen koskee johtamisopintoja, mistä löydän infoa?

Tietoa löydät opinto-oppaasta, johon pääset käsiksi esim. valtakunnallisen sivuston kautta: <https://www.laaketieteelliset.fi/ammattillinen-jatkokoulutus/opinto-oppaat>

Kaikille erikoislääkäri- tai erikoishammaslääkärikoulutukseen 1.8.2009 tai sen jälkeen opinto-oikeuden saaneille kuuluu koulutukseen pakollisena kymmenen opintopisteen (10 op) laajuiset johtamisopinnot, jotka voi suorittaa missä koulutuksen vaiheessa tahansa. Koulutuksen rakenne muodostuu lähiovetusjaksoista, portfolio-työskentelystä sekä valinnaisista opinnoista.

Koulutuspaikassani ohjaus ja koulutus ei toteudu opinto-oppaan minimivaatimusten mukaisesti. Mitä teen?

Ensisijaisesti on hyvä keskustella oman kouluttajalääkäriin kanssa ja pohtia yhdessä, miten koulutusjakson koulutuksellisuutta saadaan tuettua. Myös keskustelu oman esihenkilön kanssa voi olla paikallaan. Mikäli tätä kautta asiaa ei saada korjattua, on hyvä olla yhteydessä oman alueen koulutusylilääkäriin, jolla on kontaktit työnantajan alaisuudessa eri suuntiin myös oman alueen yliopistoon.

Tarvittaessa yhteyttä voi ottaa myös yliopiston oman erikoisalain koulutuslääkäriin tai erikoisalain vastuuhenkilöön.

Työnantajani ei myönnä koulutusvapaita tarvitsemiini teoriakoulutuksiin. Mitä teen?

Yliopiston kanssa solmitun koulutuspaikkasopimuksen tulee taata koulutusvaiheen lääkäriin oma ohjaaja/kouluttaja ja turvata riittävä koulutuksellinen tuki. Kaikille lääkäreille yleinen suositus on 10 toimipaikan ulkopuolista koulutuspäivää kalenterivuoden aikana. Erikoistumisen teoriakoulutusvaatimus on jopa tätä yleistä suositusta kevyempi. Työnantajaa kannattaa muistuttaa koulutuspaikkasopimuksesta. Tarvittaessa voi olla yhteydessä yliopiston suuntaan koulutuslääkäriin tai erikoisalain vastuuhenkilöön.